

Ministerstvo financí České republiky

Skupina Světové banky

oddělení 5803 - Mezinárodní finanční instituce a rozvojová spolupráce

Vydáno 1. 6. 2005

Základní informace

Obecná informace

Skupina Světové banky (World Bank Group, WBG) je tvořena pěti subjekty: [Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj \(IBRD\)](#) a [Mezinárodní asociací pro rozvoj \(IDA\)](#), [Mezinárodní finanční korporací \(IFC\)](#), [Multilaterální agenturou pro investiční záruky \(MIGA\)](#) a [Mezinárodním centrem pro řešení investičních sporů \(ICSID\)](#).

Náplň činnosti

Hlavním cílem činnosti WBG je snižování chudoby prostřednictvím podpory rozvoje ekonomik rozvojových zemí a transformujících se ekonomik, přičemž nástroje k dosažení tohoto cíle jsou dlouhodobé financování (půjčky a kapitálové vklady) a poskytování technické pomoci.

- **Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)** - poskytuje úvěry, garance a poradenský servis klientským zemím, kterými jsou země s transformující se ekonomikou a rozvojové země (zaměřením především na středně příjmové země). IBRD byla založena na konferenci konané v Bretton Woods (New Hampshire, USA) v červenci 1944. Na této konferenci byl také založen Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund). Členem IBRD je 189 zemí.
- **Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA)** - posláním IDA, která byla založena v roce 1960 a jejímiž členy je 173 zemí, je odstraňování chudoby v nejchudších rozvojových zemích prostřednictvím bezúročných půjček a grantů na programy podporující udržitelný rozvoj a zlepšování životních podmínek obyvatel. Čerpat prostředky z jejích zdrojů může v současné době 75 zemí. Jedná se o země, jejichž HNP/obyv. nepřesáhl ve fiskálním roce 2018 (od 1. 7. 2017 do 30. 6. 2018) hranici 1 165 USD (IBRD a IDA společně tvoří tzv. Světovou banku – SB)
- **Mezinárodní finanční korporace (IFC)** - IFC byla založena v roce 1956 a jejím členem je 184 zemí, přičemž působí ve více než 100 zemích. Financuje projekty uskutečňované soukromými subjekty v rozvojových zemích a transformujících se ekonomikách formou dlouhodobých úvěrů a minoritních kapitálových vkladů. IFC poskytuje také poradenství soukromému a vládnímu sektoru. Poskytování finančních prostředků přímo soukromému sektoru je základním rozdílem mezi IFC a Světovou bankou. IFC vyhledává soukromý sektor v regionech a zemích s omezeným přístupem ke kapitálu. IFC poskytuje financování na trzích, které soukromí investoři považují za rizikové. IFC je tak největším multilaterálním zdrojem kapitálu a půjček pro financování projektů v soukromém sektoru rozvojových zemí. IFC se v minulosti podílela na navyšování kapitálu Živnostenské banky a úvěr poskytla například společností Plzeňský Prazdroj, Vetropack Moravia Glass, MaFra a Autokola Nová Huť.
- **Mnohostranná agentura pro investiční záruky (MIGA)** - byla založena v roce 1988 za účelem podpory přímých zahraničních investic v rozvojových zemích. Jejím členem je 181 zemí. Poskytuje soukromým investorům a věřitelům pojistné záruky vůči politickým rizikům. Záruky MIGA ochraňují investice proti nekomerčním rizikům s cílem napomoci investorům získat přístup k financování za lepších finančních podmínek. MIGA se zaměřuje především na pojišťování investic ve složitých investičních a rizikových prostředích, např. v konflikty zasažených oblastech, v zemích IDA nebo při komplexních transakcích v infrastruktuře či těžebním průmyslu. V rámci pomoci ČR poskytovala MIGA záruky za politická rizika např. na investice zahraničních investorů ve

firmách Cement Hranice, Vitana, Tesla Lanškroun, AVX Czechoslovakia, Westvaco Svitavy, Energetické centrum Kladno aj.

• **Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů (ICSID)** – je autonomní mezinárodní institucí založenou na základě Úmluvy o řešení investičních sporů mezi státy a občany dalších států (Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States – tzv. ICSID nebo Washingtonská konvence, podepsaná 1966). Jejím posláním je odstraňovat hlavní překážky bránící volnému pohybu soukromých investic a zabývá se řešením právních sporů mezi způsobilými stranami prostřednictvím smíru nebo rozhodčího řízení. V současné době konvenci ratifikovalo 153 smluvních států a ICSID je považován za vedoucí mezinárodní arbitrážní instituci, která se zabývá řešením sporů mezi investorem a státem. ICSID byl založen s cílem nezávislého mezinárodního fóra poskytujícího prostředky pro řešení právních sporů prostřednictvím smířčího řízení nebo arbitráže. Postoupení sporu ICSID je vždy výlučně na základě dohody smluvních stran.

Struktura

Nejvyšším představitelem WBG je její prezident. Dne 16. dubna 2012 zvolili výkonní ředitelé v pořadí již 12. prezidenta, kterým se od 1. července stal 2012 **Jim Yong Kim**. V srpnu 2016 byl zvolen na další funkční období, které potrvá až do roku 2022. Vrcholným orgánem řízení je **Rada guvernérů** (Board of Governors). Guvernér jmenovaný za každý stát je guvernérem ve všech institucích WBG. Rada guvernérů WBG se schází společně s Radou guvernérů MMF na **výročních zasedáních**, která se konají pravidelně jednou ročně (zpravidla říjnu). WBG a MMF společně jednají také na jarních zasedáních (zpravidla v dubnu ve Washingtonu, D. C.). Rada guvernérů schvaluje zásadní dokumenty a přijímá zásadní strategická rozhodnutí (přijímání nových členů, rozhodnutí o navyšování kapitálu, rozdělení příjmů, změna zakládajících dokumentů apod.). Guvernéry za jednotlivé státy bývají zpravidla ministři financí.

Guvernérem WBG za ČR je ministr financí, alternátem guvernéra je náměstek ministra financí sekce Mezinárodní vztahy (v MMF je guvernér i alternát zástupce ČNB).

V období mezi výročními zasedáními řídí WBG **Rada výkonných ředitelů** (Board of Executive Directors), která je odpovědná za každodenní agendu. Rada výkonných ředitelů IBRD se skládá z 25 ředitelů, z nichž 6 je do funkce jmenovaných (zástupci USA, Číny, Japonska, Německa, Francie a Velké Británie) a 19 výkonných ředitelů zastupujících ostatní země je volených. Volení výkonní ředitelé reprezentují menší země, které se sdružují v tzv. konstituencích, v jejichž čele stojí vždy jeden výkonný ředitel. Zvolení i jmenování výkonní ředitelé pro IBRD se automaticky stávají také výkonnými řediteli IDA a IFC. Volba výkonných ředitelů MIGA probíhá podle jejích stanov samostatně, i když paralelně s volbami do IBRD a platí pro ni stejná pravidla jako pro jmenování/volbu výkonných ředitelů IBRD. Zpravidla jsou zvoleni také stejní výkonní ředitelé jako v IBRD. ICSID je řízen **Správní radou** (Administrative Council), jejímž předsedou je prezident WBG a členy jsou zástupci členských států, které podepsaly Konvenci o založení ICSID (za každý stát jeden člen).

Sídlem WBG je Washington D. C.

Vztah ČR a WBG

Československo bylo zakládajícím členem IBRD a MMF, nicméně v roce 1954 bylo členství pozastaveno pro neplnění povinností vyplývajících ze Stanov (rozsah poskytování ekonomických údajů). Roku 1990 bylo členství obnoveno České a Slovenské federativní republice. Samostatná ČR je členem WBG ode dne svého vzniku, tj. od 1. 1. 1993.

UPSANÝ KAPITÁL V INSTITUCÍCH SKUPINY SVĚTOVÉ BANKY (ÚDAJE K 6. 4. 2018)

	upsaný kapitál	z toho splaceno	hlas. síla
IBRD	964 235 555,00 USD	58 136 117,61 USD	0,36%
MIGA	8 482 880 USD	1 610 378,47 USD	0,46%
IFC	8 913 333,33 USD	8 913 333,33 USD	0,36%
IDA	122 921 997 USD		0,45%

Zastoupení ČR ve WBG

Svůj vliv ve Skupině Světové banky uplatňuje ČR v rámci tzv. belgické konstituce, která sdružuje tyto další státy: **Belgii**,

Bělorusko, Kosovo, Lucembursko, Maďarsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko a Turecko. Podíl naší konstituce na celkové hlasovací síle všech akcionářů IBRD činí cca 4,86 %. Výkonným ředitelem za naší konstituenci je Franciscus Godts (Belgie), který se ujal funkce 1. 11. 2014. V listopadu 2018 dojde ke změně na pozici výkonného ředitele, kterou bude na další dvouleté období zastávat zástupce Rakouska. Zástupcem České republiky ve WBG a zároveň seniorním poradcem (senior advisor) ředitele naší konstituce je paní Pavla Knotková.

Působení WBG v České republice

Česká republika obdržela v první polovině devadesátých let od IBRD *tři úvěry v celkové výši 626 mil. USD*. První půjčka v roce 1991 ve výši 450 milionů USD (300 mil. USD – ČR; 150 mil. USD – SR) byla určena na financování strukturálních změn ekonomiky (půjčka SAL – Structural Adjustment Loan – splacena předčasně 2003), druhá půjčka ve výši 246 milionů USD byla poskytnuta na energetiku a životní prostředí (především pro odsíření severočeských elektráren) a třetí úvěr ve výši 80 milionů dolarů pro rozvoj telekomunikací. Světová banka také poskytovala ČR poradenský servis v podobě technické asistence v celé řadě klíčových oblastí, např. makroekonomické otázky, energetika, životní prostředí a právní rámec pro působení soukromého sektoru.

V září 2000 se v Praze uskutečnilo výroční zasedání MMF a Světové banky, kterého se zúčastnilo více než 15 tisíc představitelů finančního sektoru, nevládních organizací a médií.

Graduace ČR z operací WBG

ČR graduovala z operací WBG dne 15. 4. 2005. Přesto měla ČR nadále nárok v omezené míře čerpat bezplatnou technickou asistenci i v následujících 2-3 letech po graduaci. V rámci této spolupráce provedla WBG zhodnocení dodržování standardů a pravidel corporate governance v sektoru pojišťovnictví, studii v oblasti penzijního pojištění a rovněž poskytla asistenci v oblasti ochrany spotřebitele na finančních trzích.

Graduace ČR z úvěrových operací sice neměla žádný bezprostřední ekonomický dopad na ČR, nicméně završením tohoto procesu je ČR vnímána nejenom jako partner spolupodílející se na vytváření politik a strategií WBG, ale zejména jako partner finančně přispívající k naplnění vize WBG, tj. odstraňování chudoby. Od roku 2008 je ČR již čistým dárcem finančních prostředků do WBG a ta se tak velmi významným způsobem podílí na české oficiální rozvojové pomoci (ODA), která je poskytována prostřednictvím mezinárodních finančních organizací.

Donorské aktivity ČR v rámci WBG

Česká republika se završením procesu graduace stala čistým donorem WBG a přispívá do následujících programů a iniciativ: **IDA a MDRI**.

Svěřenecké fondy

Kosovo

V letech 2008 a 2009 ČR přispěla do Svěřeneckého fondu Světové banky pro Kosovo na podporu jeho sociálního a ekonomického rozvoje. ČR přispěla v obou letech do tohoto svěřeneckého fondu částkou ve výši 500 000 EUR. V roce 2013 byla činnost svěřeneckého fondu ukončena.

Dekáda romské inkluze

Dekáda romské inkluze byla mezinárodní iniciativa dvanácti států, která se zaměřila na řešení situace romských komunit v regionálním měřítku. Tato iniciativa, jež probíhala v letech 2005 – 2015, spojila zúčastněné vlády, mezinárodní instituce a romskou občanskou společnost v procesu plnohodnotného začleňování Romů, a to především v oblasti vzdělání, bydlení, zdraví a zaměstnanosti. ČR v období od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2011 iniciativě předsedala. Na její podporu byl zřízen Svěřenecký fond, jehož záměrem bylo financovat mezinárodní aktivity a technickou asistenci pro zúčastněné vlády. Do fondu přispěly všechny členské vlády a mezinárodní organizace celkovou částkou 219 970 EUR. ČR přispěla do svěřeneckého fondu celkem částkou 40 000 EUR.

Veřejná výběrová řízení a společné investice

Nejvíce půjček a grantů ze strany Světové banky směřuje do oblastí rozvoje venkova, rozvoje měst, rozvoje finančního a soukromého sektoru, rozvoje lidí, sociální ochrany a řízení rizik a také do projektů týkajících se životního prostředí a přírodních zdrojů. Příprava projektu je zahájena na základě oficiální žádosti klientské země, a to po předběžné dohodě mezi bankou a

klientskou zemí. Nositelem projektu není banka, ale vždy národní subjekt – implementační agentura, např. ministerstvo, státní agentura nebo státem vlastněný podnik. Daná implementační agentura ustaví projektový tým, který společně s týmem banky zahájí přípravu projektu. Banka přehled připravovaných projektů zveřejňuje v přehledu [Monthly Operational Summary \(MOS\)](#), který je veřejně přístupný na webové stránce.

Všechna vypsaná výběrová řízení týkající se projektů financovaných bankou jsou dvakrát měsíčně publikována v [UN Development Business](#), online portálu, který poskytuje informace o možnostech spolupráce a investování. Zde jsou zveřejňovány pouze ty tendry, jejichž projekty již byly v rámci WBG schváleny. Přístup na tento portál je zpoplatněn, nicméně každá země má přístup do této databáze prostřednictvím tzv. [Private Sector Liaison Officer \(PSLO\)](#). Jedná se o celosvětovou síť obchodních zprostředkovatelských organizací (obchodní komory a komory průmyslu, podnikatelská a obchodní sdružení nebo agentury na podporu investic). Funkci PSLO vykonává v ČR CzechTrade, který, zveřejňuje nabídky na [webové stránce](#).

[Procurement podrobnější informace](#)

Hlavní dokumenty týkající se členství ČR ve WBG

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 373/1990 Sb. a č. 500/1992 Sb., (o přístupu České a Slovenské Federativní Republiky k Dohodě o Mezinárodním měnovém fondu sjednané dne 22. 6. 1944 ve Washingtonu, k Dohodě o Mezinárodní bance pro obnovu a rozvoj sjednané dne 22. července 1944 ve Washingtonu, k Dohodě o Mezinárodní finanční korporaci sjednané dne 25. května 1955 ve Washingtonu, k Dohodě o Mnohostranné agentuře pro investiční záruky sjednané dne 11. října 1985 ve Washingtonu a k Dohodě o Mezinárodním sdružení pro rozvoj sjednané dne 26. ledna 1960 ve Washingtonu, ve znění dodatků).

Kontaktní informace

World Bank Group

1818 H Street, NW
Washington, DC
20433
USA

Web: <http://www.worldbank.org/>

Doporučované

- Publikováno 28. 3. Doporučeno 49 [Virtuální prohlídka MF](#)
- Publikováno 1. 1. Doporučeno 49 [Daňový kalendář](#)
- Publikováno 4. 11. Doporučeno 41 [Struktura a vývoj státního dluhu](#)
- Publikováno 1. 1. Doporučeno 27 [Bankovní účty finančních úřadů](#)
- Publikováno 2. 7. Doporučeno 22 [Vyhláška č. 323/2002 Sb.](#)

Nejčtenější

- Publikováno 19. 1. Přečteno 427595 [RISPF](#)
- Publikováno 2. 11. Přečteno 329153 [IS o platech](#)
- Publikováno 2. 1. Přečteno 236322 [Přehled platných smluv](#)
- Publikováno 4. 11. Přečteno 202188 [Úrokové výdaje na obsluhu státního dluhu](#)
- Publikováno 31. 12. Přečteno 183273 [Číselník účelových znaků](#)

Ministerstvo financí ČR

Letenská 15
118 10 Praha 1

• podatelna@mfcz.cz
• tel.ústředna:
+420 257 041 111

• IČO: 00006947
• DIČ: CZ00006947

Váš hlas se projeví v průběhu 15 minut.

■